

INSPIRATION TIL DIALOG OM ALKOHOL

Formål med dagen

Formålet med dagen er at:

- › drøfte jeres nuværende praksis i forhold til at opspore borgere med problematisk alkoholforbrug
- › få viden på baggrund af materialet, drøftelserne og erfaringsudveksling
- › dele erfaringer om og ideer til, hvordan indsatsen kan forbedres
- › få jeres input til, hvordan det nye materiale fra Sundhedsstyrelsen kan forbedres

Program for dagen

10.00	Velkomst, præsentation og introduktion til dagens program
	"Dialog om alkohol" – baggrunden for det nye materiale v/ Sofie Kruckow, læge i Sundhedsstyrelsen
	Kommunale erfaringer med opsporing af borgere med problematisk alkoholforbrug
	Introduktion til "Dialog om alkohol - rådgivnings- og implementeringsmateriale" <i>Oplæg og fælles drøftelse v/ Anders Blædel Gottlieb Hansen, Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, Region Hovedstaden</i>
12.00	Frokost og netværk
	Opsporing af borgere med alkoholoverforbrug – hvor er udfordringerne og hvordan bliver vi bedre? <i>Gruppearbejde og eftermiddagskaffe og kage</i>
	Fælles drøftelse af udfordringer og veje fremad – har "Dialog om alkohol" løsningerne? <i>faciliteres af Eva M. Burchard, KL</i>
	Hvordan kan vi arbejde med indsatsen i egen kommune? <i>Tid til tanker om handleplan for det videre arbejde</i>
14.45-15.00	Opsamling på dagen og tak for nu

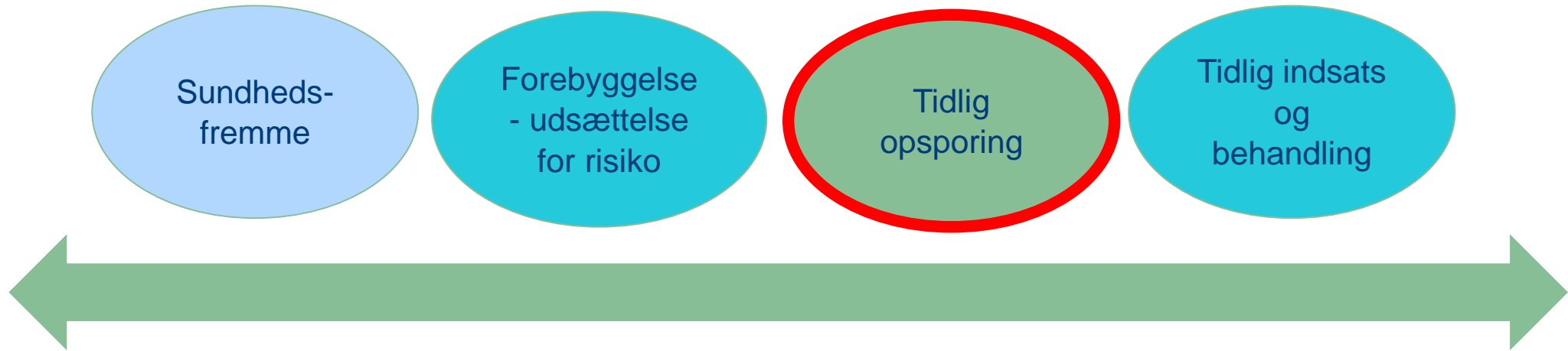
Kort præsentation rundt om bordene

- Navn
- Stilling og ansvar i forhold dialog om alkohol
- Forventninger til dagen

(Alkohol)forebyggelsens kontinuum

DIALOG OM ALKOHOL

- Gensidig afhængighed
- Fælles barrierer

Hvilke udfordringer er der ift. dialogen med borgere med problematisk alkoholforbrug i jeres kommuner? Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage?

- Ved de medarbejdergrupper, der har opgaven, hvad de helt konkret skal gøre? Hvilken type dialog og i hvilken kontekst?

- Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage til at skabe yderligere klarhed?

- Har medarbejderne de nødvendige kompetencer? Dels den faglige viden, dels kompetencer ift. dialogen og viden om kommunens tilbud?

- Indeholder "Dialog om alkohol" den nødvendige viden og værktøjer til, at medarbejderne kan spørge ind til alkohol? Hvad mangler?

- Oplever I, at borgerne gerne vil tale om alkohol?

- Giver "Dialog om alkohol" relevant input til opmærksomhedspunkter ift. borgerens perspektiv? Hvad mangler?

- Er indsatsen succesfuldt implementeret? (klarhed om henvisningsveje/nøglepersonsordning mv.) Hvad mangler?

- Hvilken viden om implementering er der brug for i "Dialog om alkohol"?

SUNDHEDSSTYRELSEN

Baggrunden for 'Dialog om alkohol'

Sofie Kruckow
Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsens arbejder både med forebyggelse og behandling

Fokusområder på 3 niveauer:

- Strukturelt
- Kulturelt
- Individet

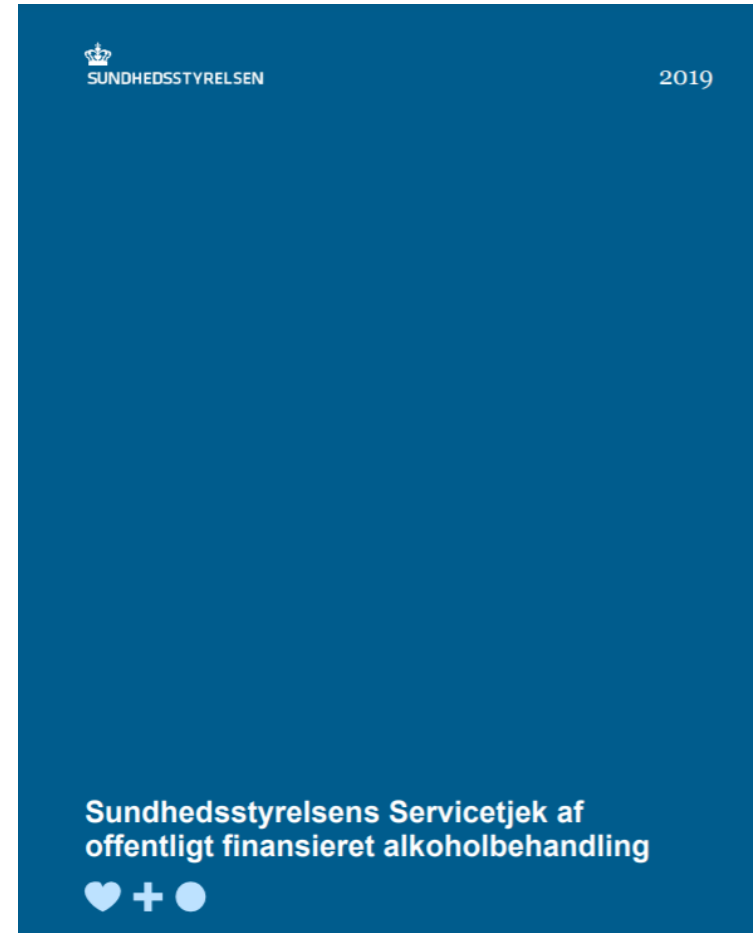
Alkoholbehandling

Servicecheck af offentligt finansieret alkoholbehandling

Sundhedsstyrelsens opfølgning på servicechecket:

1. Øget anvendelse af data
2. Kvalitetsstandarder
3. Tidlig opsporing

Øget anvendelse af data

Der er potentiale for at øge anvendelsen af data ved at:

- Øge den systematiske delleverance til kommunerne
- Sikre systematiske analyser
- Forbedre dialogen om relevansen af det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB) med repræsentanter fra kommuner og forskere

Kvalitetsstandarder

”Ved at indføre forpligtende nationale kvalitetsstandarder vil det også give kommunerne bedre mulighed for at fastlægge et kvalitets-, service og udgiftsniveau.”

Dialog om alkohol - rådgivnings- og implementeringsmateriale

33% af de danskere, der drikker over Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse (14/21 genstande pr. uge) ønsker at reducere deres forbrug.

INTRODUKTION TIL "DIALOG OM ALKOHOL - RÅDGIVNINGS- OG IMPLEMENTERINGSMATERIALE"

*OPLÆG OG FÆLLES DRØFTELSE V/ ANDERS BLÆDEL GOTTLIEB HANSEN,
CENTER FOR KLINISK FORSKNING OG FOREBYGGELSE, REGION
HOVEDSTADEN*

Hvorfor have en dialog om alkohol??

”SANDHEDEN er, at **Danmark er alkoholiker**. I resten af verden drikker de for at løsne lidt op; fordi de kan lide smagen. **Vi drikker for at blive virkelig fulde**. Vi bryster os af den danske offentligheds mangel på tabuer. **Hér er vores store tabu**, og det er helligt.”

Hvorfor have en dialog om alkohol??

”SANDHEDEN er, at **Danmark er alkoholiker**. I resten af verden drikker de for at løsne lidt op; fordi de kan lide smagen. **Vi drikker for at blive virkelig fulde**. Vi bryster os af den danske offentligheds mangel på tabuer. **Hér er vores store tabu**, og det er helligt.”

Leder. Hvordan er det blevet sådan, at vi bedst kan udtrykke os selv, vores frihed og vores fællesskab ved at drikke? Hvorfor er vi så hæmmede, at kun alkohol kan frisætte os? Den danske drukkultur er vores eneste, hellige tabu.

Den grønne skåltale om 'Druk'

MARTIN KRASNIK

Illustration: Mathias Hoeg

Hvorfor have en dialog om alkohol??

»Alkohol er en livsstilsfaktor, og i modsætning til mange andre sygdomme, vi tager os af, kan alkoholrelaterede sygdomme i princippet forebygges 100%«

- ”Få fundet det i tide”
- ”Kontakten er der”
- ”Dialogen er det primære redskab”
- ”Afstigmatisering er vigtig”

Aleksander Krag

»Når vi ser patienterne, er det faktisk for sent«

Patienter med en alkoholskaded lever kunne opdages og behandles langt tidligere. Derfor sigter forskere i Odense på at udvikle nye behandlingsformer, bedre diagnostik og tidlig opsporing af patienter med risiko for leverskader i et forskningsfelt, som buldrer afsted.

Hvorfor have en dialog om alkohol??

- Forældrenes egen alkoholkultur gør dem illegitime ift. at snakke med deres børn om alkohol
- Vi skal undgå at bruge ord som henvisning og opsporing; så gør vi alkoholforbruget til et problem
- Vi er dygtige til at tale om det positive ved alkohol

**Kaffe holder mig vågen
ind til det er acceptabelt
at drikke øl**

AGENDA

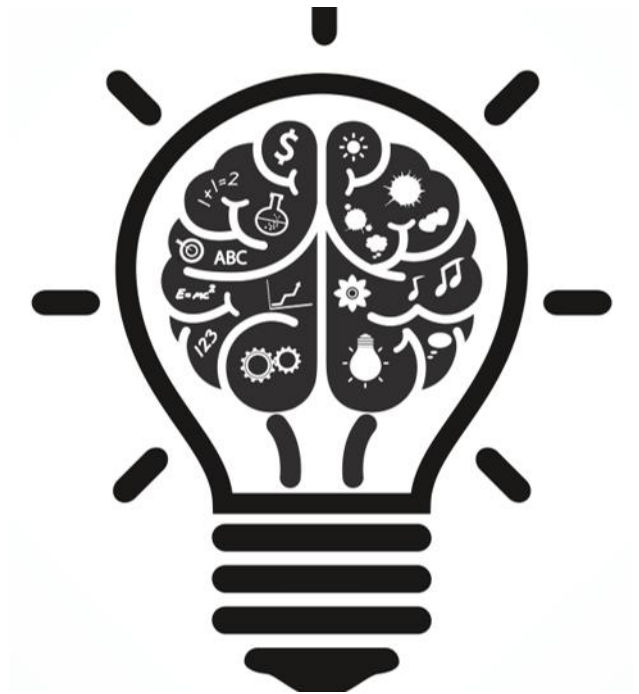
- Præsentation af ”Dialog om alkohol - rådgivnings- og implementeringsmateriale”
- Diskussion

”Dialog om alkohol”, skal bidrage til at...

Understøtte kommunens tidlige opsporing og dialog om alkohol med borgere med behov for alkoholrådgivning eller behandling

Understøtte, at flere borgere med behov for alkoholrådgivning eller alkoholbehandling kan få hjælp

Hvad er nyt?

- Fokus på samtaletyper inspireret af Very Brief Advice (VBA)
- Fokus på borgerens perspektiv
- Fokus på implementering
- Fokus på konkrete redskaber (lynguides, grafiske plancher, etc.)
- Fokus på kommunale erfaringer

Materialets opbygning

1. Alkohol i det danske samfund
2. Tidlig opsporing og tidlig indsats
3. Borgeres eget perspektiv på alkohol
4. Sådan gribes en samtale om alkohol an
5. Hvordan får vi en "her taler vi om alkohol" kultur?
6. Introduktion til spørgeskemaet AUDIT
7. Hjælperedskaber til samtalen med borgeren
8. Litteratur

Målgruppen for materialet

- Kommunalt sundhedspersonale
- Medarbejdere med udrednings- eller forebyggende opgaver
- Eks. jobcenter, visitation til hjemmepleje, socialforvaltning, forebyggende hjemmebesøg hos ældre, tandpleje, sundhedscenter, sundhedsplejen
- Relevante arenaer for opsporing?

Målgruppen for tidlig opsporing og indsats

Borgere med behov for alkoholrådgivning
Borgere med behov for alkoholbehandling

=

En stor og diskret gruppe med et stort
alkoholforbrug, velfungerende og fra alle
samfundslag

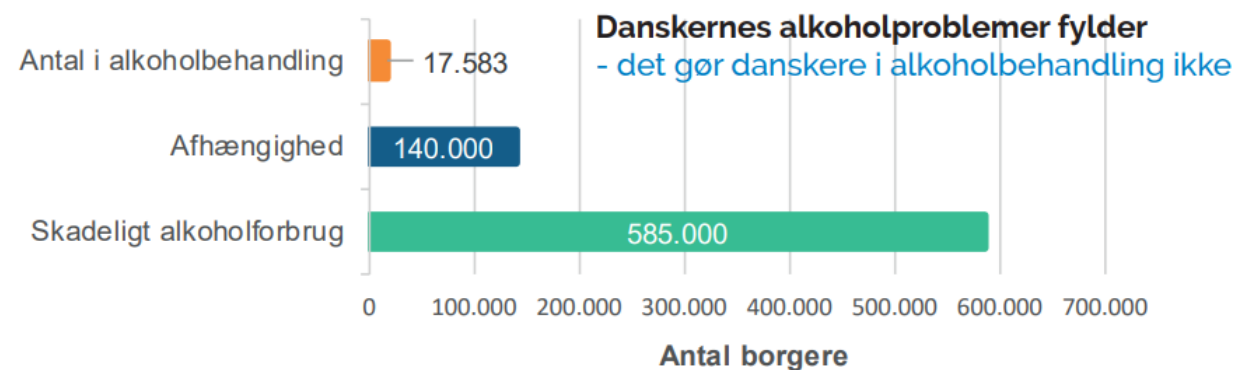
Opsporing vs. dialog?

MISBRUG FINDES KUN BLANDT FRISØRER • LÆGER
ADVOKATER • GARTNERE • REVISORER • SKOLE-
LÆRERE • KUNSTNERE • INGENIØRER • SOLDATER
POLITIBETJENTE • BUSCHAUFFØRER • VVS-MÆND
JORDEMØDRE • JOURNALISTER • BANKRÅDGIVERE
DIREKTØRER • HJEMMEHJÆLPERE • POLITIKERE
STAND-UP KOMIKERE • KASSEDAMER • BIOLOGER
VICEVÆRTER • PENSIONISTER • RECEPTIONISTER
PANTELÅNERE • FOTOGRAFER • ERGOTERAPEUTER
MALERE • VINDUESPUDSERE • MASSØRER • BANK-
RØVERE • DANSERE • IT-TEKNIKERE • KORDEGNE
PILOTER • KOMMUNALT ANSATTE • MEKANIKERE
SYERSKER • FORSKERE • TØMRERE • KØBMÆND
ELEKTRIKERE • STEWARDESSER • DYREPASSERE
FORFATTERE • GYNÆKOLOGER • SYGEPLEJERSKER
SKILTEMALERE • BRANDMÆND • CIRKUSARTISTER
TOGKONDUKTØRER • PICCOLINER • FLYTTEMÆND
SØFOLK • KOKKE • SKUESPILLERE • SEKRETÆRER
KERAMIKERE • SOCIALRÅDGIVERE • OFFICERER
FYSIOTERAPEUTER • FABRIKSARBEJDERE • POP-
STJERNER • LANDMÆND • SNEDKERE • SÆLGERE
TV-VÆRTER • METEOROLOGER • VEJARBEJDERE
FYRTÅRNSPASSERE • KØRELÆRERE • MEJERISTER
FISKERE • TANDLÆGER • SERVITRICER • OPTIKERE
RESTAURATØRER • EJENDOMSMÆGLERE • AVIS-
BUDE • OPFINDERE • URMAGERE • SMEDE • JÆGERE
PSYKOLOGER • BEDEMÆND • MUSIKERE • SPORTS-
FOLK • FILMANMELDERE • DESIGNERE • PRÆSTER
JÆGERE • ENTERTAINERE • SLAGTERE • BAGERE
ARKITEKTER • PÆDAGOGER OG **SOCIALT UDSATTE**

Opsporingsgabet

- Ved henvendelse til den kommunale alkoholbehandling har alkoholproblematikken typisk har stået på i op til ti år eller mere!
- Under 20% henvises fra sundhedsvæsenet eller egen læge

Borgerens perspektiv

- **Alkoholkultur**
- **Alkohol som risikofaktor OG nydelsesmiddel**
- **Ikke kun antal genstande**
- **Forståelse for borgerens situation**
- **Barrierer, tabu og berøringsangst; hos hvem?**

Sådan kan man gribe en samtale om alkohol an

Sundhedsfagligt udgangspunkt vs. personligt indgribende spørgsmål?

Sammenhæng mellem alkoholforbrug og borgerens sygdomme og tilstande

”Tillidsperson med sundhedsfaglig omsorg” vs. ”livsstils- eller misbrugskontrollant”?

Korte henvisningssamtaler

Spørg-rådgiv-henvis (Very Brief Advice (VBA), Ask Advice Connect (AAC) & Ask Advice Refer (AAR)

Kan bygge bro imellem sektorer (hospital til kommune / sundhedscenter til kommunal alkoholbehandling)

Spørg-Rådgiv-Henvis indebærer at...

- Alle borgere spørges
- Borgeren mødes positivt og anerkendende
- Der skabes kendskab til relevante tilbud og deres effekt
- Borgeren henvises til konkrete tilbud, hvis det ønskes (fx kommunal alkoholbehandling, egen læge, en samtale med en alkoholkonsulent eller Alkolinjen)
- Borgeren bliver kontaktet, hvis dette ønskes
- Gode erfaringer med VBA fra rygeområdet → kan de overføres til alkoholområdet?

Tidsbesparende

Ikke-konfronterende tilgang

Undgår at være moraliserende

HENVIS TIL RELEVANT ALKOHOLTILBUD VHA. SCREENING OG KORT SAMTALE

SCREEN

Screen via udfyldelse af AUDIT.

Husk at medbringe spørgeskemaet AUDIT.

RÅDGIV

Rådgiv ved hjælp af AUDIT-score og oplys om at det er nemmere at nedsætte forbruget med støtte.

HENVIS

Henvi til relevant tilbud.

SUNDHEDSSTYRELSEN

SCREEN

Vi er her i kommunen meget opmærksomme på, at alkohol kan påvirke borgernes sundhed og familieliv og samtidig kan være svært for folk selv at bringe på banen. Vi spørger derfor alle borgere til deres alkoholvaner. Jeg har et skema, som jeg vil bede dig udfylde. Det tager ca. 1 min., og jeg hjælper gerne ved behov. Bagefter taler vi om resultatet.

RÅDGIV

Score under 7 point for kvinder og under 8 point for mænd:
"Dine svar tyder på, at du IKKE har et skadeligt alkoholforbrug."

"Score på 7/8-15 point (tyder på et alkoholstorforbrug):"
Dine svar tyder på, at du har et alkoholforbrug, der kan være skadeligt for dit helbred. Ved du, at det er svært for mange selv at nedsætte forbruget, og at det er nemmere og mere effektivt, når man får støtte til det?"

Score på 16-19 point (tyder på et skadeligt alkoholforbrug):
[Samme svar som ovenfor]

Score på 20+ point (tyder på alkoholafhængighed):
[Samme svar som ovenfor]

HENVIS

Må jeg have lov til at henvise dig til et af de gratis og anonyme tilbud, vi har i kommunen, hvor det er muligt at tale med en rådgiver om alkohol? Så kan I sammen drøfte, hvad du kan gøre fremover.

AFSLUT MED AT HENVISE

Henvi til fx alkoholrådgivningssamtale, kommunal alkoholbehandling, egen læge eller Alkolinjen. Book en tid eller send en SMS sammen med borgeren.

AFSLUT UDEN AT HENVISE

Det er selvfølgelig helt i orden. Du skal bare vide, at du altid kan få gratis hjælp i kommunen eller ved Alkolinjen.

AUDIT til den kommunale sundhedsmedarbejder

	Aldrig	Højest én gang om måneden	2-4 gange om måneden	2-3 gange om ugen	4 gange om ugen eller oftere	
Alkoholindtag	1. Hvor tit drikker du noget, der indeholder alkohol?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
		1-2 genstande	3-4 genstande	5-6 genstande	7-9 genstande	10 eller flere genstande
	2. Hvor mange genstande drikker du almindeligvis, når du drikker noget?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
Alkoholafhængighed		Aldrig	Sjældent	Månedligt	Ugentligt	Dagligt eller næsten dagligt
	3. Hvor tit drikker du fem genstande eller flere ved samme lejlighed?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
	4. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne stoppe, når du først var begyndt at drikke?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
	5. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne gøre det, du skulle, fordi du havde drukket?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
Skadeligt alkoholforbrug	6. Har du inden for det seneste år måttet have en lille én om morgenen, efter at du havde drukket meget dagen før?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
	7. Har du inden for det seneste år haft dårlig samvittighed eller fortrudt, efter du har drukket?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
	8. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne huske, hvad der skete aftenen før, fordi du havde drukket?	<u>0 point</u>	<u>1 point</u>	<u>2 point</u>	<u>3 point</u>	<u>4 point</u>
		Nej	Ja, men ikke inden for det seneste år	Ja, inden for det seneste år		
	9. Er du selv eller andre nogen- sinde kommet til skade ved en ulykke, fordi du havde drukket?	<u>0 point</u>	<u>2 point</u>	<u>4 point</u>		
	0 point	2 point	4 point			
10. Har nogen i familien, en ven, en læge eller andre været bekymret over dine alkoholvaner eller foreslået dig at sætte forbruget ned?	<u>0 point</u>	<u>2 point</u>	<u>4 point</u>			

Samlet audit score (point)	Risikovurdering	Tilbud
0-6 (kvinder) 0-7 (mænd)	Ingen mistanke om alkoholproblemer	
7-15 (kvinder) 8-15 (mænd)	Storforbrug af alkohol eller risikabelt alkoholforbrug	Henvisning til alkoholrådgivningssamtale Henvisning til Alkolinjen
16-19	Skadeligt alkoholforbrug	Henvisning til alkoholrådgivningssamtale Henvisning til kommunal alkoholbehandling Henvisning til egen læge Henvisning til Alkolinjen
20-40	Mulig afhængighed	Henvisning til kommunal alkoholbehandling Henvisning til egen læge

AUDIT: er det brugbart i kommunale sammenhænge?

HENVIS TIL RELEVANT ALKOHOLTILBUD VHA. KORT SAMTALE

SPØRG

Spørg ind til borgerens alkoholforbrug.

RÅDGIV

Rådgiv om at det er nemmere at nedsætte forbruget med støtte.

HENVIS

Henvis til relevant tilbud.

SUNDHEDSSTYRELSEN

SPØRG

Her spørger vi alle borgere til deres alkoholvaner, da vi er opmærksomme på, at alkohol kan påvirke din sundhed, dit familieliv og dit arbejdsliv. Jeg vil derfor gerne stille dig et par spørgsmål om alkohol. Vil det være i orden?

Hvordan ser dit alkoholforbrug ud? (fx på en typisk uge)

RÅDGIV

Ved du, at det er svært for mange selv at nedsætte forbruget, og at det er nemmere og mere effektivt, når man får støtte til det?

HENVIS

Må jeg have lov til at henvise dig til et af de gratis og anonyme tilbud, vi har i kommunen, hvor det er muligt at tale med en rådgiver om alkohol? Så kan I sammen drøfte, hvad du kan gøre fremover.

AFSLUT MED AT HENVISE

Henvis til fx alkoholrådgivningssamtale, kommunal alkoholbehandling, egen læge eller Alkolinjen. Book en tid eller send en SMS sammen med borgeren.

AFSLUT UDEN AT HENVISE

Det er selvfølgelig helt i orden. Du skal bare vide, at du altid kan få gratis hjælp i kommunen eller ved Alkolinjen.

HENVIS TIL RELEVANT ALKOHOLTILBUD VHA. KORT RÅDGIVENDE SAMTALE

SPØRG

Spørg ind til borgerens alkoholforbrug.

RÅDGIV

Rådgiv om skadevirkninger ved et højt alkoholforbrug og fordele ved at reducere indtaget af alkohol. Oplys om at det er nemmere at nedsætte forbruget med støtte.

HENVIS

Henvis til relevant tilbud.

SPØRG

Her spørger vi alle borgere til deres alkoholvaner, da vi er opmærksomme på, at alkohol kan påvirke din sundhed, dit familieliv og dit arbejdsliv. Jeg vil derfor gerne stille dig et par spørgsmål om alkohol. Vil det være i orden?

Hvordan ser dit alkoholforbrug ud? (fx på en typisk uge)

RÅDGIV

Ved du, at et højt forbrug af alkohol på sigt kan øge din risiko for at udvikle eller forværre visse sygdomme. Det er nemlig sådan, at en lang række sygdomme eller tilstande kan sættes i forbindelse med alkohol?

Ved du, at der er store gevinster ved at reducere alkoholforbruget?

Ved du, at det er svært for mange selv at nedsætte forbruget, og at det er nemmere og mere effektivt, når man får støtte til det?

HENVIS

Må jeg have lov til at henvise dig til et af de gratis og anonyme tilbud, vi har i kommunen, hvor det er muligt at tale med en rådgiver om alkohol? Så kan I sammen drøfte, hvad du kan gøre fremover.

AFSLUT MED AT HENVISE

Henvis til fx alkoholrådgivningssamtale, kommunal alkoholbehandling, egen læge eller Alkolinjen. Book en tid eller send en SMS sammen med borgeren.

AFSLUT UDEN AT HENVISE

Det er selvfølgelig helt i orden. Du skal bare vide, at du altid kan få gratis hjælp i kommunen eller ved Alkolinjen.

Andre korte henvisningsmetoder

- › ”Guiden skal hjælpe i forhold til en større og mere diskret gruppe. Dem der har et stort forbrug af alkohol, og som fungerer overalt iblandt os, i et kontinuum af afhængighed.”

OBS på alkohol i konsultationen

Overvej

...om alkohol kan spille en rolle for det aktuelle problem.

46%

af danskerne ville gå til egen læge, hvis de fik et alkoholproblem

Bring det op

...hvis alkohol kan have en betydning. F.eks. "For nogle der har symptomer som dine, spiller alkohol en rolle". Giv patienten tid til at reflektere og svare.

620.000

danskere har et skadeligt alkoholforbrug

Spørg

...om lov til at tale om alkoholforbrugets indflydelse på sundhed og helbred. Oplys om hjælp, hvis patienten ønsker det.

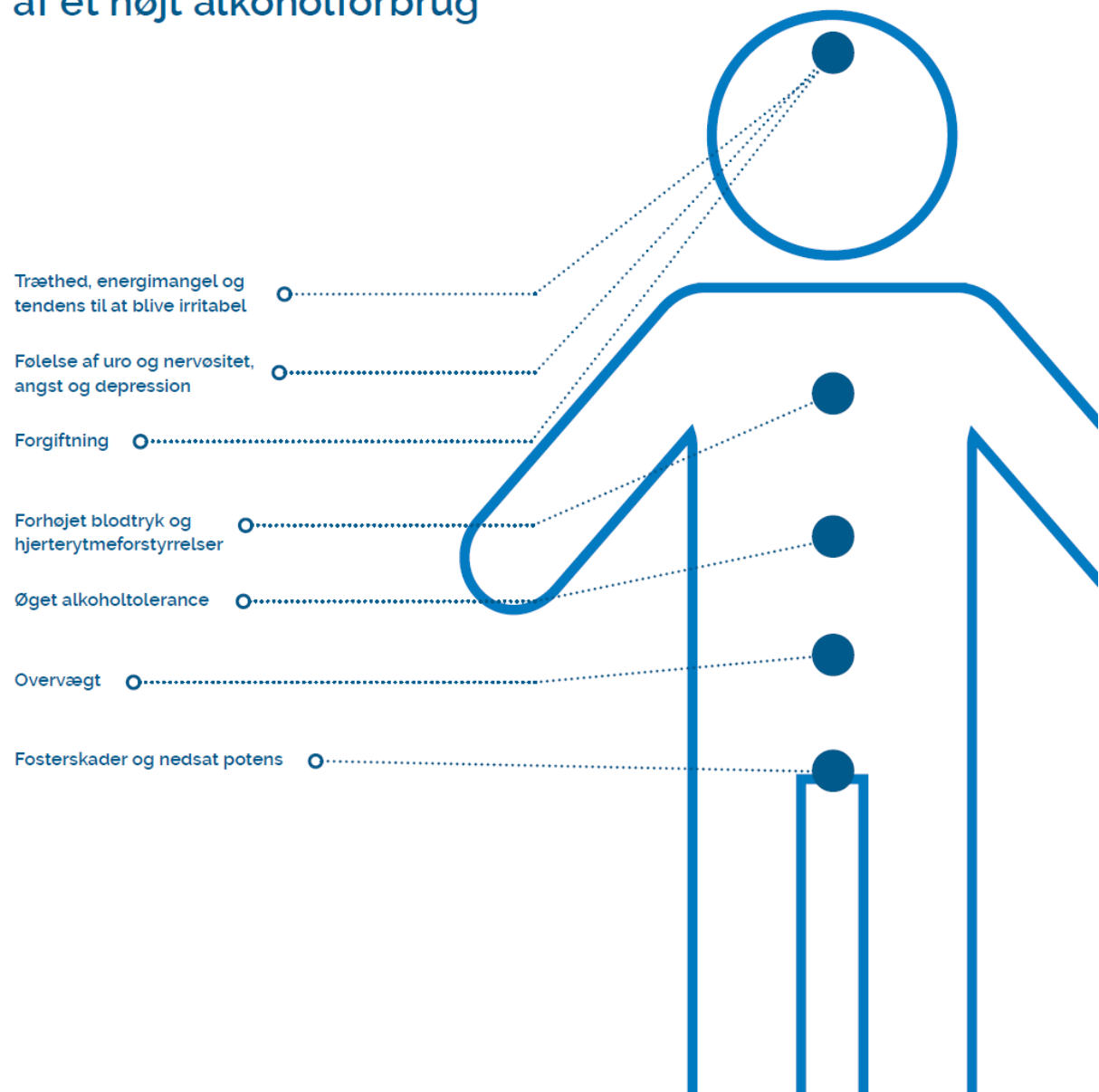
64%

mener lægens anbefaling har stor betydning for ens valg af behandlingsform

Alkolinjen 80 200 500

– gratis og anonym

Kortsigtede skadevirkninger af et højt alkoholforbrug

Fordele ved at stoppe med at drikke

– og den tid det tager for tilstandene normaliseres

Alkoholpsykose: *delvis bedring*

Demens: *delvis bedring efter mange år*

Epilepsi: *delvis bedring*

Søvnproblemer: *flere måneder*

Forgiftning: *1-2 dage*

Abstinenser: *½-2 uger*

Kræft i mund, svælg og strubehoved: *forbedret forløb*

Katar og blødning i spiserøret: *1-2 uger*
Åreknuder i spiserøret: *delvis bedring*

Vækst af bryster hos mænd: *delvis bedring*

Lungebetændelse: *forbedret forløb*

Forhøjet blodtryk: *1-2 uger*
Forstyrrelse af hjerterytmen: *4 uger*
Forstørrelse af hjertet: *delvis bedring*
Svag hjertemuskel: *1-3 måneder*

Fedtlever: *½-3 måneder*

Leverbetændelse: *delvis bedring*

Skrumpelever: *delvis bedring*

Mavekatar og maveblødning: *1-2 uger*

Væske i bughulen: *delvis bedring*

Betændelse i bugspytkirtlen: *delvis bedring*

Type 2-diabetes: *delvis bedring*

Knogleskørhed og knoglebrud: *<6 måneder*

Menstruationsforstyrrelse: *delvis bedring*

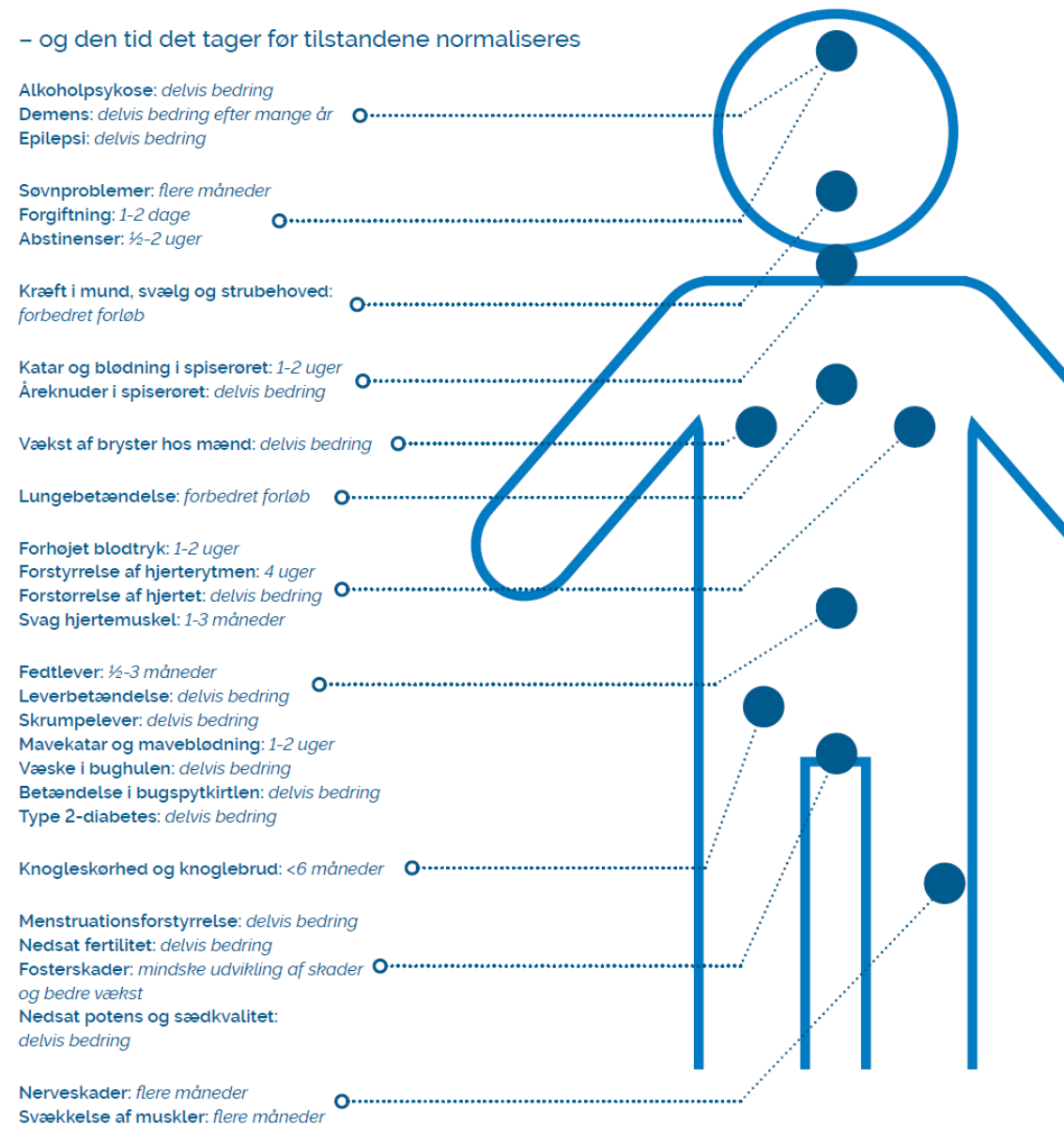
Nedsat fertilitet: *delvis bedring*

Fosterskader: *mindske udvikling af skader og bedre vækst*

Nedsat potens og sædkvalitet: *delvis bedring*

Nerveskader: *flere måneder*

Svækkelse af muskler: *flere måneder*

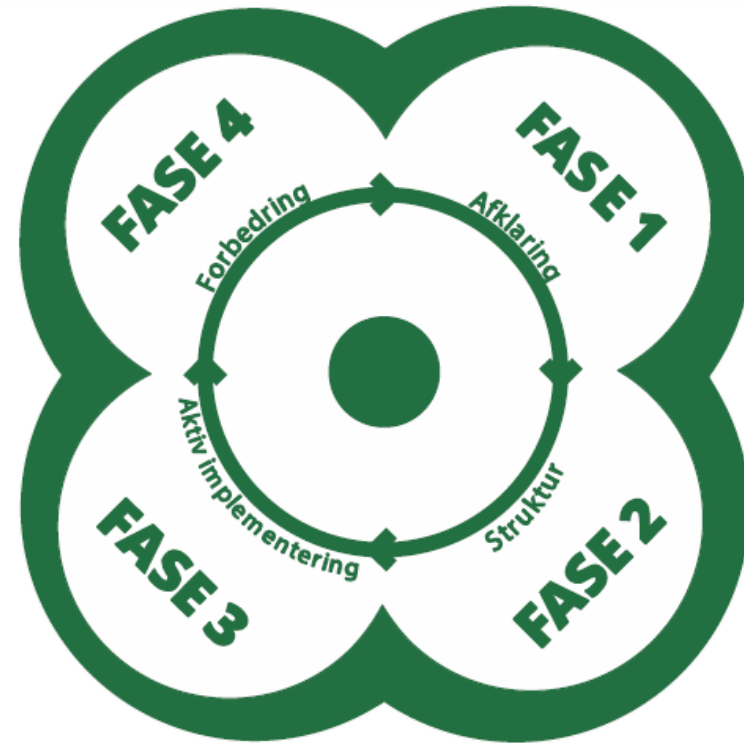

Figur 1: Eksempler på kortsigtede skadevirkninger af et højt alkoholforbrug. Inspireret af (3).

Oversigten er ikke udtømmende. Inspireret af (3)

Implementering er vigtigt!

- At få en kultur forandret
- At få en indsats forankret
- En kontinuerlig process
- Succesfuld implementering =
  - “The uptake and embedding of the innovation in practice
  - Individuals, teams and stakeholders are engaged, motivated and ‘own’ the innovation”

Hav fokus på implementeringen!

Tydelig politisk og ledelsesmæssig prioritering med en tydelig politik i forhold til tidlig opsporing

Politisk ejerskab og et kontinuerligt fokus fra ledelsen på kommunikation af rationalet med og meningsfuldheden af indsatsen

En ledelse, der styrker personalets motivation og skaber rammerne for en god implementeringsproces

Aktiv inddragelse af personalet før og under beslutningsprocessen om udrulningen, hvor indsatsen skræddersyes i samarbejde mellem ledelse og personale

At personalet sikres de rette kompetencer til at anvende screenings- og samtaleværktøjer samt viden om alkohol

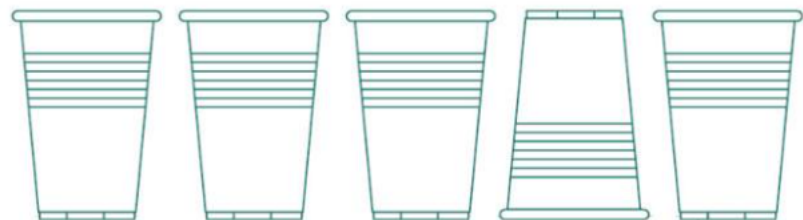
Lokale nøglepersoner, der kan sikre, at arbejdet med indsatsen fastholdes

Hvordan får vi en 'her taler vi om alkohol' kultur?

NYHED | Tema om alkohol 31/03 2021 KL. 8:00

Der er faktisk positive tendenser

Selvom danskerne i nordisk sammenhæng stadig stikker ud som særligt drikkeglade, er der faktisk tegn på, at alkoholkulturen er under forandring. Hver især drikker vi omkring tre liter ren alkohol mindre om året end for tyve år siden.

”Der er langsomt ved at brede sig en bevidsthed om alkohols skadevirkninger på en anden måde end tidligere...”

»Vi har fået alkohol helt ud af arbejdspladserne – det er et kæmpe fremskridt«, siger [Anette Søgaard Nielsen]. Helt overordnet ser hun også et skifte i vores holdning til alkohol.”

OPSPORING AF BORGERE MED ALKOHOLOVERFORBRUG – HVOR ER UDFORDRINGERNE OG HVORDAN BLIVER VI BEDRE?

GRUPPEARBEJDE OG EFTERMIDDAGSKAFFE OG KAGE

Hvilke udfordringer er der ift. dialogen med borgere med problematisk alkoholforbrug i jeres kommuner? Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage?

- Ved de medarbejdergrupper, der har opgaven, hvad de helt konkret skal gøre? Hvilken type dialog og i hvilken kontekst?

- Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage til at skabe yderligere klarhed?

- Har medarbejderne de nødvendige kompetencer? Dels den faglige viden, dels kompetencer ift. dialogen og viden om kommunens tilbud?

- Indeholder "Dialog om alkohol" den nødvendige viden og værktøjer til, at medarbejderne kan spørge ind til alkohol? Hvad mangler?

- Oplever I, at borgerne gerne vil tale om alkohol?

- Giver "Dialog om alkohol" relevant input til opmærksomhedspunkter ift. borgerens perspektiv? Hvad mangler?

- Er indsatsen succesfuldt implementeret? (klarhed om henvisningsveje/nøglepersonsordning mv.) Hvad mangler?

- Hvilken viden om implementering er der brug for i "Dialog om alkohol"?

Gruppearbejde

- › Udfyld dækkeservietten- 5-7 minutter
- › Drøft spørgsmålene med gruppen - hvordan ser det ud hos os?
- › I andre stiller uddybende spørgsmål

Nyd kaffen og kagen imens. Vi samler op på jeres drøftelser i plenum 😊

Hvilke udfordringer er der ift. dialogen med borgere med problematisk alkoholforbrug i jeres kommuner? Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage?

<ul style="list-style-type: none"> • Ved de medarbejdergrupper, der har opgaven, hvad de helt konkret skal gøre? Hvilken type dialog og i hvilken kontekst? 	<ul style="list-style-type: none"> • Har medarbejderne de nødvendige kompetencer? Dels den faglige viden, dels kompetencer ift. dialogen og viden om kommunens tilbud?
<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kan "Dialog om alkohol" bidrage til at skabe yderligere klarhed? 	<ul style="list-style-type: none"> • Indeholder "Dialog om alkohol" den nødvendige viden og værktøjer til, at medarbejderne kan spørge ind til alkohol? Hvad mangler?
<ul style="list-style-type: none"> • Oplever I, at borgerne gerne vil tale om alkohol? 	<ul style="list-style-type: none"> • Er indsatsen succesfuldt implementeret? (klarhed om henvisningsvejningjepersonsordning mv.) Hvad mangler?
<ul style="list-style-type: none"> • Giver "Dialog om alkohol" relevant input til opmærksomhedspunkter ift. borgerens perspektiv? Hvad mangler? 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilken viden om implementering er der brug for i "Dialog om alkohol"?

FÆLLES DRØFTELSE AF UDFORDRINGER OG VEJE FREMAD – HAR "DIALOG OM ALKOHOL" LØSNINGERNE?

FACILITERES AF EVA M. BURCHARD, KL

HVORDAN KAN VI ARBEJDE MED INDSATSEN I EGEN
KOMMUNE?

TID TIL TANKER OM HANDLEPLAN FOR DET VIDERE
ARBEJDE

Hvordan vil du sætte "Dialog om alkohol" i spil på din arbejdsplads og/eller i din kommune?

Hvad skal der ske, når jeg kommer hjem?	Hvem skal jeg involvere?	Hvordan skal det foregå?

DIALOG OM ALKOHOL I EGEN KOMMUNE FREM MOD OPFØLGNINGSWEBINARET

Opfølgingswebinar mandag den 15. november, fra 10-12

I får en kalenderinvitation med program og Teams-link

På opfølgingswebinaret skal vi drøfte:

- › Hvordan er det gået ift opgaven?
- › Hvordan er det gået med brugen af publikationen "Dialog om alkohol"?
- › Hvad skal justeres i materialet?

AFRUNDING OG TAK FOR I DAG